

[Avaleht](#) > ... > [Kohtumenetlused](#) > [Tsiiviilasjad](#) > [Menetlustähtajad](#) > Belgium

Menetlustähtajad

Sisu koostaja:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Milliseid tähtaegu kohaldatakse tsiviilmenetluses?

Kohtumenetluse seadustikus (*Code judiciaire/Gerechtigd Wetboek*) viidatakse mitmele erinevale tähtajale.

Need saab jaotada kahte kategooriasse: ooteajad ja õigust lõpetavad tähtajad.

Ooteajad (*délais d'attente/wachttermijnen*) on tähtajad, enne mille möödumist ei saa mingit õigustoimingut teha.

Üks näide ooteajast on [kohtukutse kättetoimetamise tähtaeg](#) (*délai de citation/dagvaardingstermijn*). Kohtukutse kättetoimetamise ja eelistungi vahele peab jääma teatav ajavahemik. See on põhimenetluse (tsiviiliasjad) puhul kaheksa päeva ja ajutiste meetmete kohaldamise menetluse puhul kaks päeva.

Õigust lõpetavad tähtajad (*délais de forclusion/vervaltermijnen*) on tähtajad, mille jooksul tuleb mingi konkreetne õigustoiming teha. Selleks on hiljemalt tähtaja lõppemise päev ehk *dies ad quem*, mille möödalaskmisel kaob õigus asjaomast õigustoimingut teha.

Allpool on esitatud õiguskaitsevahendite suhtes kehtivad õigust lõpetavad tähtajad:

- üks kuu apellatsioonkaebuse esitamiseks kohtuotsuse peale pärast kohtumenetlust (kohtumenetluse seadustiku artikkel 1051) ja seda arvestatakse kohtuotsuse kättetoimetamise kuupäevast;
- üks kuu vastuväidete esitamiseks tagaseljaotsuse kohta (kohtumenetluse seadustiku artikkel 1048) ja seda arvestatakse kohtuotsuse kättetoimetamise kuupäevast;
- kolm kuud kassatsioonkaebuse esitamiseks õigusküsimuste kohta kassatsioonikohtule (*Cour de cassation/Hof van Cassatie*) (kohtumenetluse seadustiku artikkel 1073);
- kolm kuud kohtulahendi vaidlustamiseks kolmanda isiku poolt (kohtumenetluse seadustiku artikkel 1129);
- 30 päeva kahju hüvitamise nõude esitamiseks kohtuniku vastu seoses eksimusega õigusemõistmises (kohtumenetluse seadustiku artikkel 1142);
- kuus kuud tsiviilmenetluse uuendamiseks (kohtumenetluse seadustiku artikkel 1136).

Kohtukutse kättetoimetamise tähtaja puhul on tegemist ooteajaga.

Kohtumenetluse seadustiku artikli 707 järgi on tavapärane kohtukutse kättetoimetamise tähtaeg põhimenetluses kaheksa päeva, kui isiku alaline elukoht või viibimiskoht on Belgias.

Sama kehtib, kui:

1. kohtukutse Belgias toimetatakse kätte kohtudokumentide kättetoimetamise aadressil;
2. isikul, kellele kohtukutse kätte toimetatakse, ei ole teadaolevat alalist elukohta või viibimiskohta Belgias ega välismaal;
3. kohtukutse toimetatakse välismaal alaliselt elavale poolele isiklikult kätte Belgias.

Ajutiste meetmete kohaldamise menetluses on kohtukutse kättetoimetamise tähtaega lühendatud kahele päevale ([kohtumenetluse seadustiku artikkel 1035](#)). Kui menetlus toimub [täitemenetluse küsimusi lahendavas](#)

kohtus (*juge des saisies/beslagrechter*), on kohtukutse tähtaeg samuti kaks päeva, kui tegemist on ajutiste meetmetega.

Kui kostjal puudub Belgias alaline elukoht, viibimiskoht või kättetoimetamisaadress, pikendatakse kaheksa- ja kahepäevaseid tavapäraseid tähtaegu vastavalt [kohtumenetluse seadustiku artiklile 55](#).

Tähtaeg on siis (kaheksa või kaks päeva + ...):

1. 15 päeva, kui pool elab naaberriigis või Ühendkuningriigis;
2. 30 päeva, kui pool elab teises Euroopa riigis;
3. 80 päeva, kui pool elab teises maailma osas

Asjaomane tähtaja pikendamine peab siiski olema seadusega sätestatud. Põhimenetluse kohtukutsete puhul on see kehtestatud [kohtumenetluse seadustiku artiklis 709](#), samas kui ajutiste meetmete kohaldamise menetluse kohtukutseid puudutavad sätted on määratud kindlaks [kohtumenetluse seadustiku artiklis 1035](#).

Mõnel juhul on vaja pärast kohtukutse kättetoimetamist asjaga kiiresti edasi liikuda. Sellisel juhul võib advokaat või kohtusekretär esitada pädevale kohtule taotluse asjaomaste tähtaegade lühendamiseks ([kohtumenetluse seadustiku artikkel 708](#) põhimenetluse puhul, [kohtumenetluse seadustiku artikkel 1036](#) ajutiste meetmete kohaldamise menetluse puhul).

Kohtusekretär esitab kohtukutse kättetoimetamisel ka kohtukutse kättetoimetamise tähtaja lühendamise otsuse ärakirja, milles kohus on tähtaja lühendamise heaks kiitnud.

Üks kõige olulisemaid aspekte tähtaja puhul on selle arvestamine. Tähtaja arvestamise kord on sätestatud [kohtumenetluse seadustiku artiklites 48–57](#) (s.t kohtumenetluse seadustiku esimese osa VIII peatükk) (vt allpool).

Need artiklid hõlmavad üldpunkte (artiklid 48 ja 49), õigust lõpetavaid tähtaegu (artikli 50 esimene lõik), tähtaegade [arvestamist](#) (artiklite 52 ja 53 esimene lõik ning artiklid 53 a, 54 ja 57), *force majeure* olukordi, [tähtaja pikendamist](#) (artikli 50 teine lõik, [artikkel 51](#) ja [artikli 53 teine lõik ning artikkel 55](#)) ning menetluse peatamist ühe poole surma tõttu (artikkel 56).

2 Puhkepäevade loetelu vastavalt 3. juuni 1971. aasta määrusele (EMÜ, Euratom) nr 1182/71.

1. jaanuar (uusaasta)

ülestõusmispühade 1. ja 2. püha (muutuvad kuupäevad)

1. mai (töörahvapäha)

taevaminemispüha (ülestõusmispühade 1. püha järgne kuues neljapäev)

nelipühad (ülestõusmispühade 1. püha järgne seitsmes pühapäev ja esmaspäev)

Riigipüha: 21. juuli

15. august (neitsi Maarja taevaminemispäev)

1. november (pühakutepäev)

11. november (1918. aasta relvarahu)

25. detsember (esimene jõulupüha)

Seda loetelu ei ole kohtumenetluse seadustikus ära toodud.

3 Millised üldsätted kehtivad eri tsiviilasjade menetlemise tähtaegade suhtes?

Vt küsimus nr 1 (eespool).

4 Kui toimingu või formaalsuse peab sooritama ettenähtud ajavahemiku jooksul, siis mida peetakse toimingu või formaalsuse sooritamise alguseks?

Reegel on selline, et *dies a quo* (akti andmise või sündmuse päev, millest hakatakse tähtaega arvestama) EI SISALDU tähtajas, kuid *dies ad quem* (tähtaja viimane päev) SISALDUB (*dies a quo non computatur in termino*).

[Kohtumenetluse seadustiku artikkel 52](#): „Tähtaega arvestatakse keskööst keskööni. Seda arvestatakse alates tähtaja käivitanud akti andmise või sündmuse päevale järgnevast päevast ning see sisaldab kõiki päevi, isegi laupäevi, pühapäevi ja riigipühi“.

Sellest tulenevalt ei hakata tähtaega arvestama kohtukutse või -otsuse kättetoimetamise päevast, (*dies a quo*), vaid järgmisest päevast (ehk täpsemalt järgmisel päeval alates kl 00.00).

Näiteks kui kohtukutse toimetatakse kätte esmaspäeval, 4. mail (*dies a quo*), hakkab [kohtukutse kättetoimetamise tähtaeg](#) kulgema teisipäeval, 5. mail. Teisisõnu on kaheksapäevase tähtaja esimene päev teisipäev, 5. mai.

Kui 4. mai langeb reedele, algab kohtukutse kättetoimetamise tähtaeg laupäeval, 5. mail. Seega võib kohtukutse kättetoimetamise tähtaja esimene päev langeda laupäevale, pühapäevale või riigipühale.

5 Kas dokumentide edastamise või kättetoimetamise viis (isiklikult kohtutäituri kaudu või posti teel) võib mõjutada või muuta tähtaja algust?

A. Kättetoimetaja on kohtusekretär

Vastavalt kohtumenetluse seadustiku artiklile 57 algab kõrgema astme kohtule vastuväidete või apellatsioonkaebuse esitamise tähtaeg ning kassatsioonikohtule õigusküsimustega piirduva kaebuse esitamise tähtaeg alates kohtuotsuse kättetoimetamisest isikule või tema alalise elukohta või vajaduse korral alates kohtuotsuse koopia kättetoimetamisest või hoiule andmisest, nagu on sätestatud [artiklites 38 ja 40](#), kui seaduses ei ole sätestatud teisiti.

Isikute puhul, kelle alaline elukoht, viibimiskoht või kohtudokumentide kättetoimetamise aadress ei ole Belgias ning kellele ei ole võimalik kohtukutset isiklikult kätte toimetada, hakkab tähtaeg kulgema alates kättetoimetatava kohtuotsuse ärakirja üleandmisest postiteenistusele või vajaduse korral prokuröridele.

Teovõimetu isiku puhul ei hakka tähtaeg kulgema enne, kui kohtuotsus on toimetatud tema seadusliku esindaja kätte.

B. Paber kandjal kättetoimetamine (posti teel):

kui seaduses ei ole sätestatud teisiti, arvestatakse vastavalt kohtumenetluse seadustiku artiklile 53 a tähtaegu, mis algavad paberdokumendi kättetoimetamisega aadressaadile, järgmiselt:

1. kui dokument toimetatakse kätte kohtupoolse tähtitud kirja teenusega või väljastustega tähtkirja teel, arvestatakse tähtaega alates esimesest päevast, mis järgneb päevale, mil kiri jõudis aadressaadi alalise elukohta või vajaduse korral aadressaadi viibimiskohta või kättetoimetamisaadressile;
2. kui dokument toimetatakse kätte tähtitud kirja või tavapostiga, arvestatakse tähtaega alates kolmandast tööpäevast, mis järgneb päevale, millal kiri anti üle postiteenistusele, kui aadressaat ei ole tõendanud vastupidist;
3. kui dokument toimetatakse kätte kuupäevastatud väljastustega tähtkirja teel, arvestatakse tähtaega alates sellele järgnenud esimesest päevast.

6 Kas ajavahemiku kindlaksmääramisel võetakse arvesse ka sündmuse kuupäeva, kui tähtaeg hakkab kulgema teatavast sündmusest?

Reegel on selline, et *dies a quo* (akti andmise või sündmuse päev, millest hakatakse tähtaega arvestama) EI SISALDU tähtajas, kuid *dies ad quem* (tähtaja viimane päev) SISALDUB.

DIES A QUO:

[kohtumenetluse seadustiku artikkel 52](#): „Tähtaega arvestatakse keskööst keskööni. Seda arvestatakse alates tähtaja käivitanud akti andmise või sündmuse päevale järgnevast päevast ning see sisaldab kõiki päevi, isegi laupäevi, pühapäevi ja riigipühi“.

Sellest tulenevalt ei hakata tähtaega arvestama kohtukutse või -otsuse kättetoimetamise päevast, (*dies a quo*), vaid järgmisest päevast (ehk täpsemalt alates kl 00.00).

Näiteks kui kohtukutse toimetatakse kätte esmaspäeval, 4. mail (*dies a quo*), algab [kohtukutse kättetoimetamise tähtaeg](#) teisipäeval, 5. mail. Teisisõnu on kaheksapäevase tähtaja esimene päev teisipäev, 5. mai.

Kui 4. mai langeb reedele, algab kohtukutse kättetoimetamise tähtaeg laupäeval, 5. mail. Seega võib kohtukutse kättetoimetamise tähtaja esimene päev langeda laupäevale, pühapäevale või riigipühale.

DIES AD QUEM:

[kohtumenetluse seadustiku artikkel 53](#): „Aegumispäev sisaldub tähtajas. Ent kui see päev langeb laupäevale, pühapäevale või [riigipühale](#), nihutatakse aegumispäev edasi sellele järgnevale esimesele tööpäevale“.

Dies ad quem on tähtaja lõpetav päev. See sisaldub tähtajas ning on seega tähtaja viimane päev.

Ent kui see *dies ad quem* langeb laupäevale, pühapäevale või riigipühale, nihutatakse aegumispäev edasi sellele järgnevale esimesele tööpäevale.

7 Kui tähtaeg on väljendatud päevades, kas nimetatud päevade arv tähendab kalendripäevi või tööpäevi?

Vastavalt kohtumenetluse seadustiku artiklile 52 arvestatakse tähtaega keskööst keskööni. Seda arvestatakse alates tähtaja käivitanud akti andmise või sündmuse päevale järgnevast päevast ning see sisaldab kõiki päevi, isegi laupäevi, pühapäevi ja riigipühi.

Kuid toimingut saab kohturegistris teostada ainult päevadel ja kellaaegadel, mil kohturegister on avatud, välja arvatud juhul, kui seda tehakse elektrooniliselt.

Seetõttu tuleb kasutada kalendripäevi.

8 Millal väljendatakse tähtaega nädalates, kuudes või aastates?

Vastavalt kohtumenetluse seadustiku artiklile 54 arvestatakse tähtaega kuudes või aastates ühe kuu kalendrikuupäevast kuni teise kuu vastavale kalendrikuupäevale eelneva päevani.

See artikkel kehtib ainult kuudes või aastates väljendatud tähtaegadele (nt vastuväidete või apellatsioonkaebuse esitamise tähtaeg: üks kuu). Kui seda lugeda koos kohtumenetluse seadustiku artikliga 53, siis tähendab see seda, et nt ühe kuu pikkune tähtaeg ei ole alati 30 või 31 päeva, vaid võib olla ka pikem või lühem.

Kalendrikuupäev tähendab tähtaja esimest päeva, nimelt kättetoimetamisele järgnevat päeva.

9 Millal nädalates, kuudes või aastates väljendatud tähtaeg möödub?

Vastavalt kohtumenetluse seadustiku artikli 53 esimesele lõigule on aegumispäev (st *dies ad quem*) arvestatud tähtaja sisse.

10 Kui tähtpäev saabub laupäeval, pühapäeval või riigipühal, kas see pikeneb esimese järgneva tööpäevani?

Kohtumenetluse seadustiku artikli 53 teises lõigus on samas sätestatud, et kui see päev langeb laupäevale, pühapäevale või riigipühale, nihutatakse aegumispäev sellele järgnevale tööpäevale.

11 Kas teatavate asjaolude korral tähtaega pikendatakse? Millised on tähtaja pikendamise tingimused?

a. Tähtajad, mis ei lõpeta õigust:

kohtumenetluse seadustiku artiklis 49 on sätestatud, et tähtajad kehtestatakse seadusega ja kohtud saavad tähtaegu määrata ainult juhul, kui see on seadusega lubatud.

Vastavalt kohtumenetluse seadustiku artiklile 51 saavad kohtud enne tähtaja möödumist lühendada või pikendada neid tähtaegu, mis ei lõpeta õigusi. Kui seaduses ei ole sätestatud teisiti, ei või pikendus olla esialgsest tähtajast pikem ning lisapikendust ei saa anda, kui selleks puuduvad põhjendatud otsus ja mõjuvad põhjused.

b. Pool, kellel puudub Belgias alaline elukoht, viibimiskoht või kättetoimetamisadress:

kohtumenetluse seadustiku artiklis 55 on sätestatud, et kui tähtaja pikendamist kohaldatakse seaduse alusel poolele, kellel puudub Belgias alaline elukoht, viibimiskoht või kättetoimetamisadress, on see tähtaeg järgmine:

1. 15 päeva, kui pool elab naaberriigis või Ühendkuningriigis;
2. 30 päeva, kui pool elab teises Euroopa riigis;
3. 80 päeva, kui pool elab mujal maailmas.

c. Kohtu puhkuse ajal:

kohtumenetluse seadustiku artikli 50 teises lõigus on sätestatud, et kui [artiklites 1048, 1051](#) ja artikli [1253c](#) punktides c ja d osutatud tähtaeg vastuväidete või apellatsioonkaebuse esitamiseks algab või lõpeb kohtu puhkuse ajal, pikendatakse tähtaega kuni kohtu järgneva tööaasta viieteistkümnenda päevani.

Kohtu puhkus kestab igal aastal 1. juulist kuni 31. augustini.

Kui vastuväidete või apellatsioonkaebuse esitamise tähtaeg algab ja lõpeb sellel perioodil, pikendatakse selle tähtaja aegumispäeva (*dies ad quem*) 15. septembrini.

Näide 1: kohtuotsus toimetatakse kätte 30. juunil (*dies a quo*). Tähtaeg algab 1. juulil ja lõpeb (*dies ad quem*) 31. juulil.

Näide 2: kohtuotsus toimetatakse kätte 31. juulil (*dies a quo*). Tähtaeg algab 1. augustil ja lõpeb (*dies ad quem*) 31. augustil.

Mõlema näite puhul langevad nii tähtaja esimene päev kui ka *dies ad quem* kohtu puhkuse ajale, mistõttu pikendatakse tähtaega 15. septembrini, mis on viimane tööpäev vastuväidete või apellatsioonkaebuse kättetoimetamiseks.

Näide 3: kohtuotsus toimetatakse kätte 29. juunil. Tähtaeg algab 30. juunil. *Dies ad quem* langeb 29. juulile.

Näide 4: kohtuotsus toimetatakse kätte 1. augustil. Tähtaeg algab 2. augustil. *Dies ad quem* langeb 1. septembrile.

Mõlema näite puhul jääb kas tähtaja esimene päev või *dies ad quem* kohtu puhkuse ajast välja, mistõttu tähtaega ei pikendada 15. septembrini.

Juhime tähelepanu, et nii kohtumenetluse seadustiku artikli 50 teist lõiku (pikendamine kohtu puhkuse tõttu) kui ka kohtumenetluse seadustiku artikli 53 teist lõiku (aegumiskuupäeva nihutamine järgnevale tööpäevale, kui see

langeb laupäevale, pühapäevale või riigipühale) võidakse kohaldada juhul, kui kohtu puhkuse viimane päev (31. august) langeb laupäevale või pühapäevale ja tähtaja viimane päev (*dies ad quem*) langeb 31. augustile.

Kohtumenetluse seadustiku artikli 50 teist lõiku tuleks kohaldada enne kohtumenetluse seadustiku artikli 53 teise lõigu kohaldamist.

Näide:

kohtuotsus toimetatakse kätte 31. juulil. Vastuväidete või apellatsioonkaebuse esitamise tähtaeg on 1. augustist 31. augustini, mis langeb laupäevale või pühapäevale.

Vastavalt kohtumenetluse seadustiku artikli 50 teisele lõigule langevad tähtaja esimene ja viimane päev kohtu puhkuse ajale, mis tähendab seda, et tähtaega pikendatakse 15. septembrini.

Vaid juhul, kui 15. september langeb laupäevale või pühapäevale, saab kohaldada kohtumenetluse seadustiku artikli 53 teist lõiku, mille kohaselt nihutatakse tähtaja viimane päev esmaspäevale.

d. Poole (kellel on õigus esitada vastuväiteid või apellatsioonkaebust kõrgema astme kohtule või õigusküsimustega piirduvat kaebust kassatsioonikohtule) surm:

Vastavalt kohtumenetluse seadustiku artiklile 56 peatab poole surm poolele kohaldatud tähtaja vastuväite või apellatsioonkaebuse esitamiseks kõrgema astme kohtule või õigusküsimustega piirduva kaebuse esitamiseks kassatsioonikohtule.

Tähtaja arvestamine jätkub alles pärast seda, kui kohtuotsus on uuesti kätte toimetatud surnud isiku alalise elukohta, ning algab pärast seda, kui vara nimekirja koostamise ja hindamise tähtajad on möödunud, kui kohtuotsus toimetatakse kätte enne asjaomaste tähtaegade möödumist.

Kohtuotsuse võib toimetada pärijate kätte ühiselt ilma nende nimesid ja ametinimetusi nimetamata. Kuid mis tahes huvitatud poole õigused võib apellatsioonkaebuse esitamise tähtaegade möödumisel jätta piiramata, kui ilmneb, et asjaomane pool ei olnud otsuse kättetoimetamisest teadlik.

12 Millised on apellatsioonkaebuse esitamise eritähajad?

Üldjuhul võib kohtumenetluse seadustiku artikli 1050 järgi kaebuse esitada igas asjas niipea, kui kohtuotsus on tehtud, isegi kui tegemist on tagaseljaotsusega. Kohtualluvust puudutava kohtuotsuse või (kui kohus ei ole teisiti otsustanud) esialgse otsuse võib edasi kaevata ainult siis, kui asjas on tehtud lõplik kohtuotsus.

Vastavalt kohtumenetluse seadustiku artiklile 1051 saab apellatsioonkaebuse esitada ühe kuu jooksul alates kohtuotsuse kättetoimetamisest kooskõlas [artikli 792](#) teise ja kolmanda lõiguga. Kuid vastavalt kohtumenetluse seadustiku artiklile 1054 saab kostja esitada igal ajal apellatsioonikohtule vastuapellatsioonkaebuse ükskõik millise menetluspoole vastu, seda isegi juhul, kui kohtuotsus toimetati kätte reservatsioonideta või sellega nõustuti enne kättetoimetamist.

13 Kas kohus võib eelkõige kohtusse ilmunise tähtaega muuta või määrata kohtusse ilmuniseks kindla kuupäeva?

Vastavalt kohtumenetluse seadustiku artiklile 51 saavad kohtud enne tähtaja möödumist lühendada või pikendada neid tähtaegu, mis ei lõpeta õigust. Kui seaduses ei ole sätestatud teisiti, ei või pikendus olla esialgsest tähtajast pikem ning lisapikendust ei saa anda, kui selleks puuduvad põhjendatud otsus ja mõjuvad põhjused.

14 Kui toimingust, mis on suunatud menetlusosalisele, kes elab kohas, kus tema suhtes võidakse kohaldada tähtaegade pikendamist, teatatakse menetlusosalisele kohas, mille elanike suhtes nimetatud pikendamist ei

kohaldata, kas siis selline isik kaotab õiguse tähtaja pikendamisele?

Kohtmenetluse seadustiku artikkel 55 on suunatud konkreetselt niisugusele poolele. Kui artikli tingimused on täidetud, võib asjaomane pool sellele sättele tugineda.

15 Millised on tagajärjed, kui tähtaegadest kinni ei peeta?

Kohtmenetluse seadustiku artikli 50 esimese lõigu kohaselt ei saa õigust lõpetavaid tähtaegu lühendada ega pikendada, isegi mitte poolte nõusolekul, välja arvatud seaduses sätestatud juhtudel ja tingimustel.

Ehk teisisõnu, õigustoiming tuleb teha enne tähtaja möödumist, vastasel juhul ei saa seda teha.

16 Milliseid õiguskaitsevahendeid võivad kohtusse ilmumata jätnud menetlusosalised kasutada tähtaja lõppemise korral?

Õigust lõpetava tähtaja möödalaskmine on lõplik. Ehk teisisõnu ei ole pärast seda enam võimalik kaebust esitada, välja arvatud juhul, kui rikutud on seadust.

 Viimati uuendatud: 28/10/2019

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.